

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
ATHANASIOS RANTOS IŠVADA,
pateikta 2022 m. balandžio 28 d.¹

Byla C-585/20

BFF Finance Iberia SAU
prieš
Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

(*Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Valladolid* (Valjadolido administracinis teismas Nr. 2, Ispanija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2011/7/ES – Kova su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius – Išieškojimo bendrovės iš kelių įmonių perimtų skolinių reikalavimų išieškojimas iš viešosios valdžios institucijos – 6 straipsnis – Nustatyta 40 eurų suma, mokėtina kaip išieškojimo išlaidų kompensacija – 4 straipsnis – Mokėjimo terminas, kai prekių ar paslaugų atitikties patvirtinimo procedūra nustatyta įstatyme arba sutartyje – 2 straipsnio 8 punktas – Sąvoka „mokėtina suma“ – Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įtraukimas į delpinigių apskaičiavimo pagrindą“

Įvadas

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl tam tikrų Direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius², nuostatų išaiškinimo. Ši direktyva taikoma mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius, ja siekiama užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir taip didinti įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), konkurencingumą³.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *BFF Finance Iberia SAU* (toliau – BFF) ir *Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León* (Kastilijos ir Leono regioninė sveikatos apsaugos administracija, Ispanija, toliau – regioninė administracija) ginčą dėl BFF iš šios administracijos išieškomų skolų, kurias sudaro už 21 bendrovės tai administracijai pavaldiems sveikatos centrams tiekias prekes ir suteiktas paslaugas mokėtinos sumos.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (OL L 48, 2011, p. 1). Šia direktyva nuo 2013 m. kovo 16 d. panaikinta ir pakeista 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose (OL L 200, 2000, p. 35; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 226).

³ Žr. Direktyvos 2011/7 1 straipsnio 1 ir 2 dalis.

3. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pateikdamas prejudicinius klausimus, Teisingumo Teismo prašo išnagrinėti šias nuostatas:

- Direktyvos 2011/7 6 straipsnį, be kita ko, dėl galimybės sumuoti nustatytą 40 eurų sumą, kaip išieškojimo išlaidų kompensaciją, už skolas, kurias bendrai prašoma išieškoti iš vienos viešosios valdžios institucijos pagal kelias jos laiku neapmokėtas sąskaitas faktūras, išrašytas skirtingų įmonių, šias skolas perleidusių jas sumokėti reikalaujančiam subjektui⁴,
- šios direktyvos 4 straipsnį, be kita ko, dėl įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriams taikomų teisės aktuose nustatytų delspinigių už pavėluotą mokėjimą mokėjimo termino sąlygų⁵, ir
- tos direktyvos 2 straipsnio 8 punktą dėl sąvokos „mokėtina suma“, būtent dėl laiku neapmokėtose sąskaitose faktūrose nurodyto pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įtraukimo arba neįtraukimo į teisės aktuose nustatytų delspinigių už pavėluotą mokėjimą apskaičiavimo pagrindą⁶.

Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

4. BFF, pagal Ispanijos teisę įsteigta skolų išieškojimo sektoriuje veikianti bendrovė, iš 21 bendrovės perėmė skolinius reikalavimus pagal neapmokėtas sąskaitas faktūras už šių bendrovių regioninei administracijai pavaldiems sveikatos centrams 2014–2017 m. tiktas prekes ir suteiktas paslaugas.

5. 2019 m. gegužės 31 d. BFF pareikalavo, kad ši administracija sumokėtų pagrindinę sumą, delspinigius ir po 40 eurų išieškojimo išlaidų kompensaciją už kiekvieną neapmokėtą sąskaitą faktūrą pagal 2004 m. gruodžio 29 d. *Ley 3/2004, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales* (Įstatymas Nr. 3/2004 dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, priemonių)⁷ 8 straipsnį.

6. Kadangi nurodyta administracija nesiėmė veiksmų dėl šio reikalavimo, BFF pateikė skundą *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Valladolid* (Valjadolido administracinis teismas Nr. 2, Ispanija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, reikalaujama iš regioninės administracijos priteisti jai sumokėti tokias sumas: pagrindinę 51 610,67 eurų sumą ir delspinigius; po 40 eurų išieškojimo išlaidų už kiekvieną neapmokėtą sąskaitą faktūrą; 43 626,76 eurų teisės aktuose nustatytų palūkanų; teisės aktuose nustatytas palūkanas už delspinigius; bylinėjimosi išlaidas.

⁴ Teisingumo Teismas išaiškino Direktyvos 2011/7 6 straipsnį 2017 m. vasario 16 d. Sprendime *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121; toliau – Sprendimas *IOS Finance*), 2017 m. birželio 1 d. Sprendime *Zarski* (C-330/16, EU:C:2017:418; toliau – Sprendimas *Zarski*), 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendime *Česká pojišťovna* (C-287/17, EU:C:2018:707; toliau – Sprendimas *Česká pojišťovna*) ir 2020 m. liepos 9 d. Sprendime *RL (Direktyva dėl kovos su pavėluotu mokėjimu)* (C-199/19, EU:C:2020:548; toliau – Sprendimas *RL*), taip pat 2019 m. balandžio 11 d. Nutartyje *Gambietz* (C-131/18, EU:C:2019:306). Teisingumo Teismas išaiškino ir Direktyvos 2000/35 3 straipsnio 1 dalies c punktą, kurį iš esmės pakeitė Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 3 dalis, 2008 m. balandžio 3 d. Sprendime *Telecom* (C-306/06, EU:C:2008:187) ir 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendime *Nemec* (C-256/15, EU:C:2016:954; toliau – Sprendimas *Nemec*). Dėl Direktyvos 2011/7 6 straipsnio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą šiuo metu nagrinėjamoje byloje *DOMUS-SOFTWARE-AG / Marc Braschoff Immobilien GmbH* (C-370/21).

⁵ Teisingumo Teismas išaiškino Direktyvos 2011/7 4 straipsnį Sprendime *IOS Finance* ir 2020 m. sausio 28 d. Sprendime *Komisija / Italija (Direktyva dėl kovos su pavėluotu mokėjimu)* (C-122/18, EU:C:2020:41; toliau – Sprendimas *Komisija / Italija*).

⁶ Teisingumo Teismas išaiškino kitus tam tikrus Direktyvos 2011/7 2 straipsnio punktus sprendimuose *Zarski*, *Komisija / Italija*, *RL*, 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendime *Techbau* (C-299/19, EU:C:2020:937) ir 2022 m. sausio 13 d. Sprendime *New Media Development & Hotel Services* (C-327/20, EU:C:2022:23).

⁷ BOE, Nr. 314, 2004 m. gruodžio 30 d., p. 42334 (toliau – Įstatymas Nr. 3/2004).

7. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl tam tikrų iš šių sumų apskaičiavimą reglamentuojančių Direktyvos 2011/7 nuostatų aiškinimo ir jas perkėlusią Ispanijos teisės aktų atitikties toms nuostatom.

8. Pirmiausia tas teismas abejoja dėl Direktyvos 2011/7 6 straipsnio aiškinimo, kiek tai susiję su nustatyta 40 eurų suma, mokėtina kaip išieškojimo išlaidų kompensacija, kai pateiktas kelias laiku neapmokėtas sąskaitas faktūras apimantis jungtinis reikalavimas sumokėti skolas. Jis patikslina, kad nacionalinė teismų praktika dėl klausimo, ar ši nustatyta suma turi būti skaičiuojama už kiekvieną sąskaitą, ar už kiekvieną reikalavimą, nevienoda.

9. Be to, šis teismas abejoja, ar atitinka Direktyvą 2011/7 nacionalinės teisės norma, pagal kurią visais atvejais ir visų rūšių sutartims taikomas 60 dienų mokėjimo terminas, kurį sudaro pradinis 30 dienų priėmimo laikotarpis ir papildomos 30 dienų, skirtos sumokėti, nors šis 60 dienų terminas sutartyje aiškiai nenustatytas arba negrindžiamas konkrečiu sutarties pobūdžiu ar tam tikrais jos ypatumais.

10. Galiausiai tas teismas mano, kad, atsižvelgiant į skirtingus nacionalinių teismų pateiktus išaiškinimus, būtina išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnį leidžiama į delspinigių apskaičiavimo pagrindą įtraukti sąskaitoje faktūroje nurodytą už suteiktą paslaugą mokėtiną PVM, ar reikalaujama šį aspektą išskirti pagal datą, kai administracijos rangovas sumoka šią sumą į valstybės išdą.

11. Šiomis aplinkybėmis *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Valladolid* (Valjadolido administracinis teismas Nr. 2) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Atsižvelgiant į [Direktyvos 2011/7] 4 straipsnio 1 dalį, 6 straipsnį, 7 straipsnio 2 ir 3 dalis:

1. Ar Direktyvos 2011/7 6 straipsnį reikia aiškinti taip, kad 40 eurų bet kuriuo atveju mokėtini už kiekvieną sąskaitą, kai kreditorius visuose savo reikalavimuose, pateiktuose tiek administracinėse institucijose, tiek administraciniuose teismuose, atskirai nurodė kiekvieną tą sąskaitą, ar vis dėlto šie 40 eurų bet kuriuo atveju mokėtini už kiekvieną sąskaitą, net jei pateikti bendri ir jungtiniai reikalavimai?
2. Kaip turi būti aiškinama Įstatymo Nr. 9/2017⁸ 198 straipsnio 4 dalis, kurioje nustatytas 60 dienų mokėjimo laikotarpis, taikomas visais atvejais ir visų rūšių sutartims, numatant pradinį 30 dienų patvirtinimo laikotarpį ir papildomas 30 dienų mokėjimui atlikti, atsižvelgiant į [Direktyvos 2011/7] 23 [konstatuojamąją dalį] <...>?
3. Kaip turi būti aiškinamas Direktyvos 2011/7 2 straipsnis? Ar šią direktyvą galima aiškinti taip, kad apskaičiuojant delspinigius pagal joje numatytą tvarką įtrauktinas PVM, mokėtinas už suteiktą paslaugą ir nurodytas pačioje sąskaitoje? Ar vis dėlto darytinas skirtumas, pagal tai, kuriuo momentu rangovas sumoka šį mokestį mokesčių administratoriui?“

12. Rašytines pastabas pateikė regioninė administracija, Ispanijos vyriausybė ir Europos Komisija, jos taip pat atsakė į Teisingumo Teismo raštu pateiktus klausimus.

⁸ 2017 m. lapkričio 8 d. *Ley 9/2017, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014* (Viešojo sektoriaus sutarčių įstatymas Nr. 9/2017, kuriuo į Ispanijos teisės sistemą perkeliama 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES ir 2014/24/ES) (BOE, Nr. 272, 2017 m. lapkričio 9 d., p. 107714).

Analizė

Pirminės pastabos

13. Byloje, dėl kurios pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nagrinėjamas teisminis skolinių reikalavimų, kuriuos skolų išieškojimo bendrovė BFF perėmė iš 21 bendrovės už atitinkamos administracijos neapmokėtas šiai administracijai pavaldiems sveikatos centrams šių bendrovių tiekias prekes ir suteiktas paslaugas, išieškojimas.

14. Pirmiausia kyla klausimas, ar šioje byloje nagrinėjami „komerciniai sandoriai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktą, apibrėžiami kaip „įmonių sandoriai arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos“, taigi, ar ši situacija patenka į materialinę šios direktyvos taikymo sritį. Pagal šio direktyvos 1 straipsnio 2 dalį ji taikoma „visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius“.

15. Dėl to gali kilti abejonų, nes nagrinėjamus skolinius reikalavimus lėmė ne regioninės administracijos ir BFF, bet šios administracijos ir bendrovių, iš kurių BFF perėmė šiuos skolinius reikalavimus, sutartiniai santykiai.

16. Šiuo klausimu pažymiu, kad nagrinėjami skoliniai reikalavimai kyla iš to, kad viešosios valdžios institucija nesumokėjo įmonėms (t. y. 21 skolinius reikalavimus perleidusiai įmonei) už tiekias prekes ir suteiktas paslaugas. Taigi šie skoliniai reikalavimai kyla iš „komercinių sandorių“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 dalį, o BFF juos perėmė su visomis iš to kylančiomis teisėmis. Vadinasi, pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija yra pradinių komercinių sandorių tąsa. Vadovaujantis šia logika tai, kad pradiniai kreditoriai perleido skolinius reikalavimus išieškojimo bendrovei, neturi reikšmės šios direktyvos taikytinumui *ratione materiae* nagrinėjamai situacijai.

17. Šį aiškinimą patvirtina sprendimai *IOS Finance*⁹ ir *RL*¹⁰, kuriuose Direktyvos 2011/7 materialinė taikymo sritis apibrėžta plačiai, kaip leidžianti ją taikyti visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius.

18. Manau, kad Direktyvos 2011/7 materialinė taikymo sritis apima atitinkamos administracijos ir BFF santykius.

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

19. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nustatyta minimali 40 eurų suma, skirta kreditoriui kompensuoti išieškojimo išlaidoms, mokėtina už

⁹ Byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *IOS Finance* taip pat nagrinėtas skolų išieškojimo bendrovės pateiktas reikalavimas įvykdyti skolinius reikalavimus, kuriuos jai perleido kelios bendrovės. Nors iš tikrųjų šiame sprendime Teisingumo Teismas nenagrinėjo Direktyvos 2011/7 taikytinumui *ratione materiae* problematikos, tai, kad jis atsakė į prejudicinius klausimus dėl šios direktyvos nuostatų aiškinimo, reiškia, kad nusprendė, jog tas atvejis patenka į šios direktyvos materialinę taikymo sritį.

¹⁰ Sprendimas *RL* (22 ir 23 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

kiekvieną reikalavime tinkamai nurodytą neapmokėtą sąskaitą faktūrą ar už kiekvieną administracinį ar teisminį reikalavimą, neatsižvelgiant į tai, kiek sąskaitų faktūrų prašoma apmokėti¹¹.

20. Regioninė administracija tvirtina, kad šios direktyvos 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nustatyta 40 eurų suma mokėtina už kiekvieną reikalavimą, nesvarbu, kiek sąskaitų faktūrų prašoma apmokėti. Be to, Ispanijos vyriausybė teigia, kad ši nustatyta suma siejama ne su sąskaitomis faktūromis, o su mokėtinų sumų išieškojimo išlaidomis. Komisija mano, kad ta nustatyta suma mokėtina už kiekvieną per nustatytą terminą neapmokėtą sąskaitą faktūrą (ar komercinį sandorį).

21. Pirmiausia primenu, kad Direktyvos 2011/7 6 straipsniu siekiama užtikrinti, kad kreditoriams būtų kompensuojamos minimalios patirtos išieškojimo išlaidos, kai remiantis šia direktyva mokėtini delspinigiai pagal šios direktyvos 3 straipsnį (įmonių komerciniai sandoriai) ar 4 straipsnį (įmonių ir viešosios valdžios institucijų komerciniai sandoriai). Beje, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis 6 straipsnis į Ispanijos teisę buvo perkeltas Įstatymo Nr. 3/2004 8 straipsniu, kuriame pakartota šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta 40 eurų suma¹².

22. Dėl šių nuostatų aiškinimo reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus¹³.

23. Pirmiausia dėl Direktyvos 2011/7 6 straipsnio formuluotės pažymėtina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta kreditoriaus teisė gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 eurų sumą. Pagal šio straipsnio 2 dalį valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad, pirma, ši nustatyta suma būtų mokėtina savaime, nereikalaujant priminimo¹⁴, ir, antra, būtų kompensuotos kreditoriaus patirtos išieškojimo išlaidos. Šio straipsnio 3 dalyje, be kita ko, numatyta, kad, be nustatytos 40 eurų sumos, kreditorius turi teisę reikalauti iš skolininko pagrįstos kompensacijos už visas kitas išieškojimo išlaidas, viršijančias tą nustatytą sumą ir susijusias su skolininko pavėluotu mokėjimu, kaip antai išlaidas, patirtas naudojantis advokato ar skolų išieškojimo įmonės paslaugomis¹⁵.

24. Šiuo klausimu iš kartu taikomų Direktyvos 2011/7 19 ir 20 konstatuojamųjų dalių, kuriomis iš esmės siekiama pagrįsti šios direktyvos 6 straipsnį, matyti, kad tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta nustatyta suma yra tik dalis „kreditoriams <...> tinkamai [kompensuojamo] pavėluoto mokėjimo išieškojimo išlaid[ų], [siekiant atgrasinti nuo pavėluoto mokėjimo]“. Kaip nurodyta šios direktyvos 19 konstatuojamosios dalies antrame sakinyje, Sąjungos teisės aktų leidėjo nurodyta minimali nustatyta suma yra „dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų kompensacija“.

¹¹ Jeigu bus patvirtintas pirmasis aiškinimas, bylą nagrinėjantis teismas pageidauja sužinoti, ar 40 eurų mokėjimas už kiekvieną sąskaitą faktūrą siejamas su išankstiniu šių sąskaitų faktūrų konkrečiu nurodymu kiekviename kreditoriaus reikalavime, nesvarbu, ar jis pateiktas per administracinę procedūrą, ar pateikiant administracinį skundą teisme, ar pakanka pateikti bendrą jungtinį reikalavimą ir paskui galima reikalauti šių 40 eurų už kiekvieną sąskaitą faktūrą.

¹² Kiek tai susiję su minimaliu suderinimu, valstybės narės gali nustatyti išieškojimo išlaidų kompensavimo sumas, kurios būtų didesnės nei 40 eurų, todėl palankesnės kreditoriui (žr. Direktyvos 2011/7 21 konstatuojamąją dalį).

¹³ Šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Italija* 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

¹⁴ Direktyvos 2011/7 16 konstatuojamojoje dalyje nurodyta: „[pagal ją] kreditorius neturėtų būti įpareigotas reikalauti delspinigių už pavėluotą mokėjimą. Pavėluoto mokėjimo atveju pagal šią direktyvą kreditoriui turėtų būti leidžiama taikyti delspinigius, nepateikus išankstinio įspėjimo apie pareigų neįvykdymą ar kito panašaus pranešimo, kuriame skolininkui būtų priminta apie jo pareigą sumokėti“.

¹⁵ Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (18, 20 ir 21 punktai).

25. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino: tai, kad Direktyvos 2011/7 19 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šioje direktyvoje turėtų būti numatyta mažiausia nustatyto dydžio suma dėl pavėluoto mokėjimo patirtoms administracinėms ir vidaus išlaidoms atlyginti, nepaneigia galimybės suteikti kreditoriui pagrįstą šių išlaidų kompensaciją, jeigu šios mažiausios nustatyto dydžio sumos nepakanka. Pagal šios direktyvos 20 konstatuojamąją dalį, be šios teisės gauti nustatytą sumą, kreditorius taip pat turėtų turėti teisę į „kitų išieškojimo išlaidų“, patirtų dėl pavėluoto mokėjimo, kompensavimą. Būtent šios papildomos „kitos išieškojimo išlaidos“ nurodytos tos direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje. Teisingumo Teismas nustatė, kad vartodamas formuluotę „viršijančias tą nustatytą sumą“, Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė pabrėžti, kad pagrįsta kompensacija gali apimti išieškojimo išlaidas, viršijančias 40 eurų sumą, nesvarbu, kokios jos būtų¹⁶, nes šios išlaidos nėra kitokio pobūdžio, nei nurodytosios šio straipsnio 1 dalyje¹⁷.

26. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, kadangi nustatyta 40 eurų suma mokėtina „nereikalaujant priminimo [skolininkui]“ ir ja siekiama „dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų“ kompensavimo, manau, akivaizdu, kad šios sumos mokėtinumą lemia administracinio ar teismo reikalavimo buvimas.

27. Vis dėlto tai, kad nustatyta suma suponuoja tokio reikalavimo buvimą, negali būti aiškinama, kaip iš esmės tai daro Ispanijos vyriausybė, kad jos gali būti reikalaujama iš kiekvieno skolininko, o ne už kiekvieną sąskaitą faktūrą, todėl ji gali sudaryti nustatytą 40 eurų sumą, jeigu bendrai prašoma išieškoti iš vienos viešosios valdžios institucijos.

28. Vadovaujantis pažodiniu aiškinimu reikalavimas (administracinis ar teisminis), kuriuo siekiama, kad būtų kompensuotos kreditoriaus patirtos išieškojimo išlaidos, pagal Direktyvos 2011/7 6 straipsnio 1 ir 3 dalis suponuoja „pavėluotą mokėjimą“. Iš tikrųjų būtent „pavėluotas mokėjimas“ lemia kreditoriui kompensuojamų išlaidų apskaičiavimą. Taigi šis vėlavimas susijęs su atskirai numatytais komerciniais sandoriais. Tokie sandoriai neišvengiamai patvirtinami išrašant sąskaitą faktūrą (ar lygiaverčiame mokėjimo reikalavime)¹⁸. Kaip priminta šios direktyvos 18 konstatuojamojoje dalyje, „[r]emiantis sąskaitomis faktūromis pateikiami reikalavimai apmokėti“ ir būtent gavus sąskaitą faktūrą galima nustatyti mokėjimo terminus¹⁹.

29. Vadinasi, Direktyvos 2011/7 6 straipsnio turinys lemia tai, kad kiekvienas išieškojimo išlaidų kompensavimas neišvengiamai susijęs su kiekvienu komerciniu sandoriu, todėl su kiekviena sąskaita faktūra.

30. Antra, ši aiškinimą patvirtina šios direktyvos 6 straipsnio kontekstas. Kaip nurodyta šios išvados 21 punkte, teisę gauti nustatyto dydžio sumą lemia pagal tos direktyvos 3 ir 4 straipsnius mokėtinų delspinigių buvimas. Kitaip tariant, dėl neapmokėto atitinkamo sandorio kreditorius gali reikalauti delspinigių, todėl kiekvienas sandoris (patvirtintas sąskaitos faktūros buvimu) suteikia teisę į nustatytą 40 eurų kompensaciją.

31. Trečia, manau, kad pažodinių ir kontekstinių Direktyvos 2011/7 6 straipsnio aiškinimą patvirtina ja ir nagrinėjama nuostata siekiami tikslai.

¹⁶ Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (22 punktas).

¹⁷ Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (22 ir 23 punktai).

¹⁸ Šiuo klausimu žr. Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 4 ir 8 punktus.

¹⁹ Šiuo klausimu žr. šios išvados 40 punktą.

32. Pirma, kiek tai susiję su bendruoju Direktyvos 2011/7 tikslu, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, ja siekiama kovoti su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, o pagal šios direktyvos 12 konstatuojamąją dalį toks pavėluotas mokėjimas yra sutarties pažeidimas, kuris skolininkams tapo finansiškai patrauklus visų pirma dėl mažų arba visai netaikomų delspinigių už pavėluotus sąskaitose nurodytus mokėjimus²⁰. Remiantis tuo darytina išvada, kad šios direktyvos tikslas yra veiksmingai apsaugoti kreditorių nuo vėlavimo sumokėti²¹. Tokia apsauga reiškia, kad kreditoriui siūloma kuo labiau kompensuoti jo patirtas išieškojimo išlaidas, kad būtų atgrasyta nuo vėlavimo sumokėti²². Taigi, kiek tai susiję su faktinėmis aplinkybėmis pagrindinėje byloje, šios direktyvos 6 straipsnio aiškinimas, pagal kurį ši nustatyta 40 eurų suma siejama su reikalavimu, todėl taikoma tik vieną kartą, gali būti laikomas prieštaraujančiu šiam tikslui.

33. Be to, iš Direktyvos 2011/7 19 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti jos 6 straipsnio tikslas: „[n]orient atgras[y]ti nuo pavėluoto mokėjimo būtina, kad kreditoriams būtų tinkamai kompensuojamos pavėluoto mokėjimo išieškojimo išlaidos“²³. Kaip tvirtina Komisija ir kaip patvirtina pagrindinėje byloje reikalaujamos sumos, nesumokėtų skolų išieškojimo išlaidos gali sudaryti didelę ūkio subjekto, ypač MVĮ atveju, grynujų pinigų dalį. Vadinas, susiejus šią kompensaciją su kiekviena reikalaujama apmokėti sąskaita faktūra, o ne skolų visuma, neginčijamai didėja skolos, kurią kreditorius gali išsiieškoti, suma, taip atgrasoma nuo mokėjimo vėlavimo ir siekiama šios išvados 32 punkte nurodyto bendrojo šios direktyvos tikslo.

34. Galiausiai pažymiu, kad šis aiškinimas atitinka ir Direktyvos 2011/7 6 straipsnio genezę. Komisijos pateikto direktyvos pasiūlymo aiškinamajame memorandume buvo nurodyta, kad šios nuostatos tikslas yra dvejopas: pirma, kad kreditoriui būtų galima kompensuoti vidaus administracines išlaidas, susijusias su pavėluotu mokėjimu, antra, ši priemonė turi turėti atgrasomąjį poveikį skolininkams²⁴.

35. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į pirmąjį prejudicinį klausimą atsakyti, kad Direktyvos 2011/7 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad teisė gauti (minimalią) 40 eurų (ar lygiavertę) išieškojimo išlaidų kompensaciją taikoma kiekvienai sąskaitai faktūrai (ar komerciniam sandoriui), suteikiančiai teisę gauti delspinigius.

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

36. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnį, siejamą su šios direktyvos 23 konstatuojamąja dalimi, draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad sudarant įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandorius visomis aplinkybėmis ir visoms sutartims taikomas

²⁰ Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (25 punktas) ir Sprendimą *IOS Finance* (24 punktas).

²¹ Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (26 punktas) ir Sprendimą *Nemec* (50 punktas).

²² Žr. Sprendimą *Česká pojišťovna* (26 punktas).

²³ Pasviruoju šriftu išskirta mano.

²⁴ Žr. Komisijos pasiūlymo dėl Direktyvos 2000/35 naujos redakcijos (COM(2009) 126 *final*) 4 straipsnį. Principas, pagal kurį numatoma nustatyta suma, skirta nesumokėtų sumų išieškojimo išlaidoms padengti, buvo nustatytas Komisijos pradinio pasiūlymo 4 straipsnyje („Išieškojimo išlaidų kompensavimas“), bet pareiga buvo griežtesnė. Konkrečiai kalbant, pagal pradinę šios nuostatos redakciją nustatyta 40 eurų suma buvo taikoma tik mažesnėms nei 1 000 eurų skoloms. Tačiau Komisijos pasiūlymo 4 straipsnyje buvo nustatyta 70 eurų suma už skolas nuo 1 000 iki 10 000 eurų ir galiausiai 1 %, skaičiuojamo nuo sumos, už kurią mokėtini delspinigiai dėl pavėluoto mokėjimo, dydžio suma už 10 000 eurų ar didesnes skolas. Europos Parlamentas pageidavo sušvelninti tą pradinę nuostatą ir pasiūlė dalinį pakeitimą, t. y. iš esmės įvesti nustatytą sumą išieškojimo išlaidoms padengti už kiekvieną skolininką, o ne už kiekvieną sąskaitą faktūrą, bet paskui atsiėmė šį pakeitimą (žr. 2010 m. gegužės 4 d. Ataskaitos dėl Komisijos pasiūlymo pakeitimą Nr. 29) ir su Europos Sąjungos Taryba iš esmės sutarė, kad šios išlaidos būtų mokamos už kiekvieną sąskaitą faktūrą.

maksimalus 60 dienų mokėjimo laikotarpis, kurį sudaro pradinis 30 dienų laikotarpis, skirtas priėmimo arba tiekėtų prekių ar suteiktų paslaugų atitikties sutarčiai patikrinimo procedūrai, ir papildomas 30 dienų laikotarpis sutartai kainai realiai sumokėti.

37. Regioninė administracija ir Ispanijos vyriausybė iš esmės teigia, kad pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnį nedraudžiama tokia teisės nuostata. Komisija pritaria šiai pozicijai, jeigu, pirma, papildomo laikotarpio taikymas siejamas su specifinės priėmimo arba tiekėtų prekių ar suteiktų paslaugų atitikties sutarčiai patikrinimo procedūros buvimu (toliau – „priėmimo procedūra“) ir, antra, ji nelems galimybės išvengti bendrosios pareigos sumokėti per 30 dienų.

38. Pirmiausia pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 1 dalį valstybės narės užtikrina, kad vykdant komercinius sandorius, kai skolininkas yra viešosios valdžios institucija, pareigas įvykdęs ir suėjęs terminui mokėtinos sumos negavęs kreditorius turėtų teisę gauti teisės aktuose nustatytus delspinigius už pavėluotą mokėjimą nereikalaujant priminimo, nebent skolininkas neatsakingas už vėlavimą²⁵. Be to, pagal šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punktą valstybės narės užtikrina, kad vykdant minėtus sandorius mokėjimo terminas neviršytų 30 kalendorinių dienų (toliau – „bendrasis terminas“), skaičiuojamų nuo, be kita ko, i–iv papunkčiuose išvardytų faktinių aplinkybių atsiradimo. Galiausiai tos direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje valstybėms narėms suteikiama galimybė pratęsti šį terminą daugiausia iki 60 kalendorinių dienų joje nurodytoms viešosios valdžios institucijoms ir įstaigoms²⁶.

39. Pirma, dėl Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 3 dalies formuluotės primenu, jog Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal šią nuostatą valstybėms narėms tenka konkreti pareiga, kad jų viešosios valdžios institucijos iš tiesų laikytųsi joje numatytų teisės aktuose nustatytų delspinigių mokėjimo terminų²⁷.

40. Konkrečiau kalbant, šios nuostatos i–iv papunkčiuose nustatyti mokėjimo terminai neviršija 30 kalendorinių dienų, skaičiuojamų atsižvelgiant į tris skirtingas datas, nelygu nagrinėjamos faktinės aplinkybės, t. y.:

- nuo dienos, kai skolininkas gauna sąskaitą faktūrą (ar kitą lygiavertį reikalavimą apmokėti, toliau kartu – sąskaita faktūra) (i papunktis),
- nuo prekių gavimo ar paslaugų suteikimo dienos, kai sąskaitos faktūros gavimo diena yra neaiški (ii papunktis) arba kai skolininkas sąskaitą faktūrą gauna anksčiau nei prekes ar paslaugas (iii papunktis), arba
- nuo priėmimo ar patikrinimo dienos, kai priėmimo procedūra yra numatyta teisės akte ar sutartyje ir jei skolininkas sąskaitą faktūrą gauna anksčiau arba priėmimo ar patikrinimo dieną (iv papunktis).

41. Antra, pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 4 dalį Sąjungos teisės aktų leidėjas valstybėms narėms suteikė galimybę pratęsti šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytus terminus ne daugiau nei iki 60 dienų dviem atvejais, t. y. viešosios valdžios institucijoms, kurios vykdo pramoninio ar

²⁵ Žr. Sprendimą *IOS Finance* (27 punktą).

²⁶ Žr. Sprendimą *Komisija / Italija* (38 punktą).

²⁷ Sprendimas *Komisija / Italija* (40, 43 ir 53 punktai). Šiame sprendime Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad vidutinis 50 dienų viešosios valdžios institucijų atliekamų mokėjimų terminas per visus 2016 m. buvo nuolatinis ir sistemingas Direktyvos 2011/7 4 straipsnyje nustatytų mokėjimo terminų viršijimas ir šio straipsnio pažeidimas (žr. šio sprendimo 16, 22, 57, 59, 62 ir 66 punktus).

komercinio pobūdžio ekonominę veiklą kaip valstybės įmonės (a punktas)²⁸, arba sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms valstybinėms įstaigoms (b punktas)²⁹, ir tam reikia vykdyti procedūrą, per kurią Komisijai išsiunčiama ataskaita dėl tokio pratęsimo.

42. Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, regis, abejoja tik dėl nacionalinės teisės suderinamumo su Direktyvos 2011/7 nuostatomis, reglamentuojančiomis priėmimo procedūrą, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunktį. Taigi aplinkybė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos sveikatos centrams suteiktos paslaugos, šioje analizėje nereikšminga, nes šis teismas nenurodo, kad ši aplinkybė savaime gali lemti tos direktyvos 4 straipsnio 4 dalies b punkte numatyto maksimalaus termino taikymą. Taigi reikia nagrinėti tik nuostatas, reglamentuojančias priėmimo procedūrą, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunktį.

43. Pirmiausia šiuo klausimu reikia priminti, kad, pirma, pagal šią nuostatą mokėjimo terminas pradamas skaičiuoti nuo priėmimo dienos, tik jeigu tokia priėmimo procedūra numatyta įstatyme ar sutartyje. Be to, Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 5 dalyje dėl pirmosios nuostatos patikslinta, kad valstybės narės užtikrina, kad priėmimo procedūros maksimali trukmė neviršytų 30 kalendorinių dienų nuo prekių gavimo ar paslaugų suteikimo dienos, „išskyrus tuos atvejus, kai dėl to sutartyje ir viešųjų pirkimų konkurso dokumentuose aiškiai susitariama kitaip, ir su sąlyga, kad tai nėra labai [akivaizdžiai] nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu, kaip tai apibrėžta 7 straipsnyje“. Šios direktyvos 26 konstatuojamojoje dalyje reikalaujama, kad „priėmimo <...> procedūra paprastai truktų ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų <...>, [išskyrus] itin sudėtingų sutarčių atveju, jei dėl to aiškiai susitariama sutartyje ir viešųjų pirkimų konkurso dokumentuose, taip pat, jei tai nėra labai [akivaizdžiai] nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu“.

44. Taigi iš kartu taikomų Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunkčio ir 5 dalies nuostatų matyti, kad vykstant priėmimo procedūrai mokėjimo terminą gali sudaryti pradinis maksimalus 30 dienų priėmimo procedūros terminas, paskui gali būti nustatytas papildomas maksimalus 30 dienų terminas sutartai kainai realiai sumokėti. Nors iš tikrųjų iš šių nuostatų formuluotės aiškiai nematyti, kad mokėjimo terminas eina po patikrinimo termino, paprastai ekonominė, sutarčių ir biudžeto logika reikalauja, kad mokėjimas būtų įvykdytas tik priėmus tiekias prekes ar suteiktas paslaugas.

45. Antra, reikia konstatuoti, kad šis bendrojo 30 dienų termino pratęsimas pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunktį ir 5 dalį nėra savaiminis ir negali būti bendrai nustatytas. Iš tikrųjų maksimalaus termino taikymas galimas, tik jeigu tenkinamos šiose nuostatose nustatytos sąlygos, t. y. jeigu įstatyme ar sutartyje numatyta priėmimo procedūra.

46. Šiuo klausimu tos direktyvos 4 straipsnio 6 dalyje numatyta: valstybės narės turi užtikrinti, kad sutartyje nustatytas mokėjimo laikotarpis nebūtų ilgesnis, nei 3 dalyje numatytas 30 dienų terminas, „išskyrus tuos atvejus, kai dėl to sutartyje aiškiai susitariama kitaip, ir su sąlyga, kad tai yra objektyviai pagrįsta atsižvelgiant į konkretų sutarties pobūdį ar ypatumus“³⁰. Be to, net tokio atveju „[maksimalus] mokėjimo laikotarpis [neturi viršyti] 60 kalendorinių dienų“. Tokia aplinkybė, galinti objektyviai pagrįsti šį termino pratęsimą dėl priėmimo procedūros, galėtų būti tai, kad sutarties vykdymas taptų ypač sudėtingas techniniu požiūriu.

²⁸ Šiuo klausimu žr. Direktyvos 2011/7 24 konstatuojamąją dalį.

²⁹ Šiuo klausimu žr. Direktyvos 2011/7 25 konstatuojamąją dalį.

³⁰ Pasviruoju šriftu išskirta mano.

47. Taigi iš kartu taikomų Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 3, 5 ir 6 dalių matyti, kad bendrąjį terminą galima pratęsti iki maksimalus 60 dienų termino išimtiniais atvejais. Kaip nurodė Teisingumo Teismo didžioji kolegija, šios direktyvos 4 straipsnyje aiškiai nustatyta, kad „valstybės narės turi užtikrinti, kad mokėjimo terminas neviršytų 30 dienų arba *tam tikrais atvejais* 60 dienų“³¹.

48. Trečia, ši aiškinimą patvirtina tos direktyvos tikslai³². Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad iš kartu taikomų Direktyvos 2011/7 3, 9 ir 23 konstatuojamųjų dalių matyti, jog viešosios valdžios institucijų, atliekančių didelę dalį įmonėms skirtų mokėjimų, pajamų srautai yra saugesni, lengviau prognozuojami ir tolygesni nei privačių įmonių, jos gali gauti finansavimą palankesniais sąlygomis nei įmonės ir mažiau nei įmonės priklauso nuo stabilų komercinių ryšių, būtinų jų tikslams pasiekti. O minėtos įmonės dėl šių viešosios valdžios institucijų atliekamų pavėluotų mokėjimų patiria nepagrįstų išlaidų, vėlavimas turi neigiamą poveikį įmonių likvidumui ir apsunkina finansinį jų valdymą. Šie pavėluoti mokėjimai taip pat daro neigiamą poveikį įmonių konkurencingumui bei pelningumui, nes dėl jų šioms įmonėms gali tekti ieškoti išorinio finansavimo³³.

49. Kaip teisingai pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Direktyvos 2011/7 23 konstatuojamoji dalis patvirtina, kad nuostata, kurioje numatytas 60 dienų laikotarpis, nėra bendroji norma ir ji aiškiai taikoma tik toms situacijoms, kai egzistuoja objektyvus pagrindimas, nesvarbu, ar remiantis šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunkčiu, ar šio straipsnio 4 dalimi. Iš tikrųjų pagal 23 konstatuojamąją dalį „[d]ėl ilgų viešosios valdžios institucijų mokėjimo laikotarpių ir pavėluoto mokėjimo už prekes ir paslaugas įmonės patiria nepagrįstų išlaidų. Todėl tikslinga nustatyti konkrečias taisykles, kurios būtų taikomos komerciniams sandoriams dėl įmonių atliekamo prekių tiekimo ir paslaugų teikimo viešosios valdžios institucijoms, kurios visų pirma turėtų numatyti mokėjimo laikotarpius, kurie paprastai neviršija 30 kalendorinių dienų, *išskyrus tuos atvejus, kai dėl to sutartyje aiškiai susitariama kitaip, ir su sąlyga, kad tai objektyviai pagrįsta atsižvelgiant į konkretų sutarties pobūdį ar ypatumus, ir bet kuriuo atveju mokėjimo laikotarpiai neviršija 60 kalendorinių dienų*“ (pasviruoju šriftu išskirta mano).

50. Vadinas, valstybės narės galimybė nustatyti papildomą 30 kalendorinių dienų mokėtinų sumų mokėjimo terminą kitais nei Direktyvos 2011/7 4 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais³⁴ turi būti aiškiai numatyta sutartyje ir objektyviai pagrįsta konkrečiu sutarties pobūdžiu ar tam tikrais jos ypatumais.

51. Taigi kyla klausimas, ar nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią visomis aplinkybėmis ir dėl visų sutarčių numatytas 60 dienų mokėjimo terminas, atitinka Direktyvos 2011/7 4 straipsnį.

52. Dėl šio aspekto reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismas, nagrinėdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą, neturi aiškinti nacionalinės teisės nuostatų ir nuspręsti dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateikto jų aiškinimo teisingumo. Iš tikrųjų tik nacionaliniai teismai kompetentingi aiškinti vidaus teisę³⁵. Taigi, atsižvelgdamas į visas reikšmingas nacionalinės teisės nuostatas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs

³¹ Sprendimas *Komisija / Italija* (44 punktas). Pasviruoju šriftu išskirta mano.

³² Žr. šios išvados 1 punktą.

³³ Sprendimas *Komisija / Italija* (46 punktas).

³⁴ Žr. šios išvados 38 ir 42 punktus.

³⁵ Šiuo klausimu žr. Sprendimo *IOS Finance* 21 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

teismas turi įvertinti, ar pakankamai pagrįstai nacionalinėje teisėje numatytas poreikis taikyti priėmimo procedūrą, siekiant užkirsti kelią galimybei, kad bendroji teisės norma leistų išvengti bendrosios pareigos sumokėti per 30 dienų.

53. Vis dėlto šiuo atveju pažymiu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodo jokios Ispanijos teisės nuostatos, reglamentuojančios būtent priėmimo procedūrą ar kurioje nustatytas konkretus pagrindas, objektyviai pateisinantis papildomo 30 dienų mokėjimo termino būtinumą. Be to, manau, kad 4 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunktyje nurodytai sąlygai įvykdyti nepakanka paprastos nacionalinės teisės akte padarytos nuorodos į šią procedūrą. Tokia nacionalinės teisės nuostata gali lemti Direktyvoje 2011/7 nustatytos bendrosios pareigos sumokėti per 30 dienų neįvykdymą ir pakenkti jos veiksmingumui.

54. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į antrąjį prejudicinį klausimą atsakyti taip, kad pagal Direktyvos 2011/7 4 straipsnį nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriams numatytas maksimalus 60 dienų mokėjimo laikotarpis, apimantis pradinį 30 dienų laikotarpį priėmimo arba tiekėtų prekių ar suteiktų paslaugų atitikties sutarčiai patikrinimo procedūrai ir papildomą 30 dienų laikotarpį sutartai kainai realiai sumokėti, jeigu šio papildomo termino taikymas siejamas su įstatyme ar sutartyje aiškiai numatytos konkrečios priėmimo arba patikrinimo procedūros buvimu ir jeigu šio papildomo termino taikymas objektyviai pagrįstas konkrečiu atitinkamos sutarties pobūdžiu ar tam tikrais jos ypatumais.

Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

55. Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame apibrėžta „mokėtina suma“ apima, pirma, delspinigius, apskaičiuojamus remiantis visa sąskaitoje faktūroje nurodyta suma, t. y. įtraukiant už suteiktą paslaugą mokėtiną PVM, ir, antra, ar šiuo tikslu reikia daryti skirtumą atsižvelgiant į tai, kuriuo momentu kreditorius iš anksto sumokėjo šią sumą į valstybės išdą.

56. Regioninė administracija ir Ispanijos vyriausybė iš esmės tvirtina, kad PVM įtraukimas į delspinigių apskaičiavimo pagrindą leidžiamas, tik jeigu kreditorius įrodo, kad sumokėjo šią sumą į valstybės išdą. Komisija mano, kad PVM turi būti įtrauktas į delspinigių apskaičiavimo pagrindą, nepaisant to, ar PVM buvo sumokėtas iš anksto, mokėjimas išdėstytas arba atidėtas.

57. Šiuo klausimu pažymiu, kad Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punkte sąvoka „mokėtina suma“ apibrėžta kaip „pagrindinė suma, kuri turėjo būti sumokėta per sutartyje arba teisės aktuose nustatytą mokėjimo laikotarpį, *įskaitant* mokėtinus *mokesčius*, rinkliavas ar kitus mokesčius, nurodytus sąskaitoje faktūroje arba lygiaverčiame reikalavime apmokėti“³⁶. Be to, primenu, kad įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriams taikomi šios direktyvos 4 straipsnyje nurodyti delspinigiai už pavėluotą mokėjimą yra mokėtini, jeigu tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos: kreditorius įvykdė savo sutartines bei teisines pareigas ir jis laiku negavo jam priklausiančios sumos, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą.

58. Iš šių nuostatų formuluotės matyti, kad dėl vartojamos formuluotės „įskaitant <...> mokesčius“ ir dėl patikslinimų šiuo klausimu nebuvimo „mokėtina suma“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punktą, neišvengiamai turi apimti PVM, juo labiau kad

³⁶ Pasviruoju šriftu išskirta mano.

Sąjungos teisės aktų leidėjas nenorėjo daryti skirtumo atsižvelgiant į tai, ar kreditorius iš anksto sumokėjo PVM į valstybės išdą, ar ne. Taigi išnagrinėjus šios nuostatos formuluotę reikia nuspręsti, kad sąvoka „mokėtina suma“ apima sąskaitoje faktūroje ar lygiaverčiame reikalavime apmokėti nurodytą taikomą PVM, nepaisant to, ar kreditorius iš anksto sumokėjo šią sumą į valstybės išdą, ar ne.

59. Tokia išvada darytina ir iš kontekstinio aiškinimo, nes nė vienoje Direktyvos 2011/7 nuostatoje nenumatyta delspinigių už pavėluotą mokėjimą apskaičiavimo išimčių ar specialiųjų normų. Šios direktyvos 2 straipsnio 5 dalyje tik apibrėžti „delspinigiai už pavėluotą mokėjimą“ kaip „teisės aktuose numatyti delspinigiai už pavėluotą mokėjimą arba delspinigiai, nustatyti įmonių susitarimu, kuriam taikomas 7 straipsnis“, ir nėra jokios nuorodos į PVM. Todėl darau išvadą, kad delspinigiai apskaičiuojami neatsižvelgiant į PVM mokėjimo tvarką ar momentą.

60. Vis dėlto, manau, tikslinga nurodyti, kad, nors delspinigiai apskaičiuojami remiantis visa sąskaitoje faktūroje nurodyta suma įtraukiant PVM, patys delspinigiai nėra apmokestinami PVM. Kitaip tariant, jie nėra PVM apmokestinamosios vertės dalis, nes nelaikomi atlygiu už tiekias prekes ar suteiktas paslaugas ir atlieka tik kompensavimo funkciją.

61. Šiuo klausimu papildomai primenu, kad Direktyvos 2006/112/EB³⁷ 63 straipsnyje, be kita ko, numatyta, kad prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda atlikus prekių tiekimą ar paslaugų teikimą. Vis dėlto šios direktyvos 66 straipsnyje valstybėms narėms leidžiama nukrypti nuo 63 straipsnyje nustatytos bendros taisyklės ir prievolės apskaičiuoti PVM atsiradimą nukelti į kitą momentą, t. y. kai klientas įvykdo mokėjimą. Vadinasi, tokiu atveju kreditorius neturi mokėti PVM į valstybės išdą, nes PVM nėra „mokėtinas“ ir skolininkas jo nesumokėjo. Tokiu atveju delspinigiai neturi apimti PVM, nes nėra mokėtinų „mokesčių“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punktą.

62. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į trečiąjį prejudicinį klausimą atsakyti, kad Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punktą turi būti aiškinamas taip, kad „mokėtina suma“ apima delspinigius, apskaičiuojamus pagal visą sąskaitoje faktūroje nurodytą sumą įtraukiant PVM ir neatsižvelgiant į tai, ar kreditorius iš anksto sumokėjo šį mokestį į valstybės išdą, ar ne.

Išvada

63. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 Valladolid* (Valjadolido administracinis teismas Nr. 2, Ispanija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1. 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad teisė gauti (minimalią) 40 eurų (ar lygiavertę) išieškojimo išlaidų kompensaciją taikoma kiekvienai sąskaitai faktūrai (ar komerciniam sandoriui), suteikiančiai teisę gauti delspinigius.
2. Direktyvos 2011/7 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriams numatytas maksimalus 60 dienų mokėjimo laikotarpis, apimantis pradinį 30 dienų laikotarpį priėmimo arba tiekiamų prekių ar suteiktų paslaugų atitikties sutarčiai patikrinimo procedūrai ir papildomą

³⁷ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1).

30 dienų laikotarpį sutartai kainai realiai sumokėti, jeigu šio papildomo termino taikymas siejamas su įstatyme ar sutartyje aiškiai numatytos konkrečios priėmimo arba patikrinimo procedūros buvimu ir jeigu šio papildomo termino taikymas objektyviai pagrįstas konkrečiu atitinkamos sutarties pobūdžiu ar tam tikrais jos ypatumais.

3. Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 8 punktą turi būti aiškinamas taip, kad „mokėtina suma“ apima delspinigius, apskaičiuojamus pagal visą sąskaitoje faktūroje nurodytą sumą įtraukiant pridėtinės vertės mokestį ir neatsižvelgiant į tai, ar kreditorius iš anksto sumokėjo šį mokestį į valstybės išdą, ar ne.